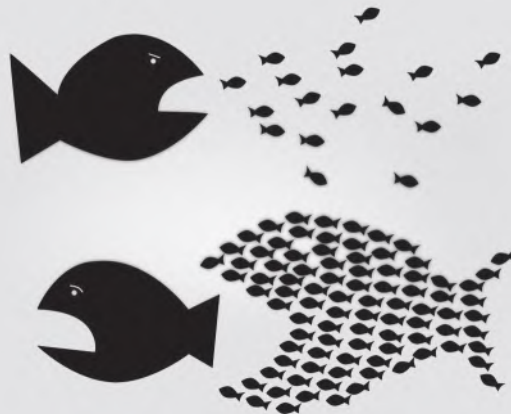

Fibi Sándor

Határozott összefogással iskoláinkért

Százszor és ezerszer elmondtuk, hangsúlyoztuk, és mára talán már minden felvidéki magyar ember számára is teljesen világossá vált, hogy Szlovákiában a magyar tanítási nyelvű iskolák és iskolai intézmények megléte az itt élő magyar nemzetiség, a magyar kultúra fennmaradásának egyik legmeghatározóbb feltétele, ugyanakkor azonban a nemzetállam létrehozására irányuló politikai célok valóra váltásának minden bizonnyal a legnagyobb akadálya. Az utóbbi évtizedekben talán ezért is érte és éri annyi – egyre „kifinomultabb” – támadás. Gondoljunk csak az 1979-es, 1983-as, 1991-es és 1998-as kísérletekre, amikor a törvény erejével szerették volna a magyar tanítási nyelv rovására kétnyelvűvé változtatni az iskola tanítási nyelvét, illetve – értelmezési ködbe burkolva a valódi célt – ún. alternatív oktatást vezetni be a magyar tanítási nyelv helyett. Minden kétséget kizáróan ebbe a sorba tartozik az iskolai törvény legutóbbi módosítása is, amely megszabta az osztályok nyitásához szükséges legalacsonyabb tanulói létszámokat az alapiskola és a középiskola egyes évfolyamaiban, és a jóváhagyott új kerettantervben a nemzetiségi alapiskola első évfolyamában a heti 5 órával olyan alacsony heti óraszámot szabott meg az anyanyelv tanítására, amely egyszerűen nem teszi lehetővé, hogy a felvidéki magyar tannyelvű iskolákban tanuló kis nebulók a megfelelő szinten sajátítsák el az előírt tudáspenzumot, az írás és az olvasás alapjait. Márpedig mindannyiunk előtt teljesen világos, hogy ezeknek az elemi ismereteknek az alacsony szintje lényegében egyenes út a fokozatos elbutuláshoz. A döntés egyértelműen diszkriminatív jellegét kiemeli az a tény, hogy a szlovák tanítási nyelvű iskolákban ugyanennek a célnak az elérésére heti 9 óra áll a pedagógus és a diákok rendelkezésére... Diszk-

riminatív az a minisztériumi döntés is, amely nem teszi lehetővé, hogy a magyar tanítási nyelvű alap- és középiskola diákjai az iskolai oktatás során megismerjék saját nemzetük történelmét, hiszen ezt a tantárgyat csak az állami tantervben rögzített tananyag terjedelmében taníthatják, és kizárólag a szlovák iskolák számára írott tankönyvek magyarra fordított változatát használhatják. Talán a legnagyobb veszély mégis az osztályok nyitásához szükséges legalacsonyabb tanulói létszám meghatározása volt, hiszen ez a döntés kimondottan megszüntetésre ítéli a ma még meglévő kisiskoláink és az alacsony tanulói létszámú teljesen osztott alapiskoláink mintegy 35-40 százalékát. Tény, hogy a törvénymódosítás parlamenti vitája során a képviselők elérték, hogy a tanulók létszámával kapcsolatos határozatok érvénybe léptetését sikerült egy évvel későbbre halasztani, ám ezáltal korántsem csökkent az iskoláinkra leselkedő veszély. Ezek a tények kényszerítették ez év tavaszán a civil szféra képviselőit arra, hogy állampolgári és alkotmányos jogukkal élve országos petíciót kezdeményezve tiltakozzanak ezen elképzelések törvényesítése ellen. A petíciót viszonylag nagyon rövid idő alatt közel 27000 állampolgár írta alá, ám a minisztérium a hatalom arroganciájának megfelelő módon szinte lesöpörte az asztalról a széleskörű összefogás eredményeként létrejött követelést.

Teljesen természetes azonban, hogy ez a hozzáállás számunkra elfogadhatatlan, hiszen tudatában vagyunk annak, hogy a nemzetiségi iskola a mi kincsünk, és azt, ami a miénk, csak akkor veszítjük el teljesen és véglegesen, ha mi magunk is lemondunk róla... Ezért a petíciós bizottság, szorosán együttműködve a szakmai és társadalmi szervezetekkel, a civil szerveződésekkel és politikai pártokkal, szeptember 25-én Komá-

romba tiltakozó nagygyűlésre hívta a nemzetiségi iskoláink jövőjéért aggodó pedagógusokat, szülőket, iskolalabáratokat. A rendkívül kellemetlen időjárás ellenére a városi művelődési központban az egész felvidéki magyarságot képviselő több mint ezer elkötelezett társunk egyértelműen hitet tett amellett, hogy iskoláink megmentése mindannyiunk közös ügye.

Ezzel a ténnyel teljes mértékben azonosul lapunk szerkesztőbizottsága is, és határozottan kéri az érintett települések önkormányzatait, polgármestereit, iskolaigazgatóit, pedagógusait, szülői közösségeit, hogy haladéktalanul kezdjenek el érdemben tárgyalni iskoláik megmentésének konkrét lehetőségeiről. Ugyanakkor kérjük a szlovák kormányt, hogy a szerencsésebb országok mintájára az oktatásügy hatékony és ésszerű működéséhez biztosítson az állami költségvetésből elegendő pénzüsszeget, és ne akarjon egyre nagyobb problémát előidézni azzal, hogy pénzhányra hivatkozva iskolák százait számolja fel. Pedagógusainktól a szülőkkel együtt elvárjuk, hogy az iskolában végzett munka színvonala, hatékonysága minden esetben megfeleljen a jogos elvárásoknak, és biztosítsa a tanulók számára a problémáktól mentes továbbtanulást. A magyar szülőktől pedig azt várjuk el, hogy igenis bízzanak a magyar iskolákban, igenis érezzék a magukénak, sokoldalúan támogassák ezeket az intézményeket, és az iskolatanácsokkal karöltve érvényesítsék jogos igényeiket és elképzeléseiket. Természetesen elképzelhetetlenek tartjuk, hogy ne csökkenjen a ma még közömbös emberek száma, akik mindmáig nem tudatosították, hogy nemzetiségi iskoláinkat csak közös fellépéssel, nagyon öntudatos hozzáállással, következetes összefogással és magas színvonalú, hatékony munkával menthetjük meg.